

8. Enspijk Kasteel Enspijk

1750 Gelders Archief 3590

Enspijk heeft tot ca 1828 een kasteel gehad. De oudst gevonden vermelding van het huis Enspijk is uit 1566 als huis en landerijen in leen worden gegeven aan Jelis Pieck.

We weten niet hoe het eerste huis Enspijk er uit zag. De vroegste afbeeldingen dateren uit de 18de eeuw, een tekening van Cornelis Pronk uit 1728 en van Jan de Beijer uit 1750. Gelukkig is uit de erfenis van de laatste bewoner nog een plattegrond bekend van het huis. Een combinatie van deze tekeningen met de kadastrale minuut van 1826 levert het volgende beeld op: de hoofdburcht bestond uit een omgracht terrein met daarbinnen bebouwing. Het voorhuis was door een brug verbonden met het kasteelterrein. Via een poortgebouw kreeg men toegang tot het omgrachte kasteelterrein. Daar stond ook een boerderij met zesroeïge hooiberg. Het kasteel telde twee bouwlagen boven een kelder. Tegen de oostzijde bevond zich over de volle lengte een aanbouw in gebruik als buitenkeuken. Uit een boedelinventaris van ca 1700 blijkt dat het kasteel beschikte over o.a. slaapkamer, comptoir, dameskamer met verkleedruimte, meerdere keukens, diverse zolders, een voorzaal, eetzaal en een salet of ontvangstkamer. Geen klein gebouw dus.

In 1654 werd Eustatius Pieck eigenaar. Door diens overlijden in 1656 ging het huis over naar Willem Pieck en bleef zo in de familie tot 1764. Huis en bijbehorende goederen werden toen verkocht aan de Culemborgse oud-Indiëganger Christiaan Kleijnhoff. In 1794 werd het huis gekocht door Elias Tielenius Kruythoff die het vervallen huis liet restaureren. Helaas raakte het gebouw daarna toch steeds verder in verval door o.a. overstromingen waarna huis en landerijen werden gekocht door graaf Van Bylant van Mariënwaard die ook Palmestein in Deil kocht en beide kastelen rond 1828 liet afbreken. Er is nu niets meer van te zien. De resten liggen onder latere bebouwing en bouwland. In 1841 waren funderingen en grachten nog wel zichtbaar.